

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

Juni 2011 • Nr. 74

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 21 danske miljø- og udviklingsorganisationer.

92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden.

© Steve Morello, WWF-Canon

Indhold

Verden må ikke gemme sig bag klapsalverne fra Cancun	2	Efter LDC-topmødet: Husk løfterne til de fattigste lande	8
Klima: Verden må videre uden USA	3	CSR: Nye FN principper, ny EU strategi – forbedrede menneskerettigheder?	9
Kom nu EU – grib Kyoto-chancen	4	Privatsektor-drejningen i bistand	10
Hvor er pengene til klima?	4	Arrangementer	11
Biobrændstof: Mens vi venter på EU Kommissionen	5		
Klima på kredit – en dansk strategi der må stoppes	6		
Bremseklodser på biodiversitets-bevarelsen	7		
Bistand, skattely og manglende sikring af udviklingsmål	7		

Verden må ikke gemme sig bag klapsalverne fra Cancun

Af: Lykke Friis, klima- og energiminister og minister for ligestilling (V)

Da forhandlere fra hele verden ved seneste klimaministermøde, COP16 i Cancun, kvitterede for resultatet af to ugers forhandlinger med langvarige stående klapsalver, kunne man have troet, at så var den sag lukket: Verdens regeringer havde hørt budskabet fra videnskaben og handlet derefter.

“[...] vi kan ikke ignorere det faktum, at vi med de nuværende CO2 forpligtelser stadig er et godt stykke fra at kunne opfylde 2 graders målet.”

Desværre er det ikke helt tilfældet. For nok fik vi et fornuftigt resultat med fra COP16 – et resultat, der på forhandlingsprocessens vegne, var værd at klappe af. Men vi kan ikke ignorere det faktum, at vi med de nuværende CO2 forpligtelser stadig er et godt stykke fra at kunne opfylde 2 graders målet. Verden må med andre ord ikke gemme sig bag klapsalverne fra Cancun.

I de internationale klimaforhandlinger er Danmarks mål krystalklart. Regeringen går efter en ambitiøs, global klimaaftale, der forpligter alle de store udledere. Set i det lys har det været en skuffelse at følge forhandlingerne det seneste halve år. Hverken ved forhandlingsrunderne i Bangkok i foråret eller i Bonn blev der taget substantielle skridt fremad.

Men som man siger: Når det gælder risikoen for ikke at nå sit mål, kan det godt være, at pessimisten ender med at få ret. Til gengæld har optimisten en bedre tur på vejen derhen.

Derfor knokler Danmark fortsat på i både forhandlingerne og i det, vi har valgt at kalde handlingssporet. Her er vi blandt andet aktive i den såkaldte Cartagena-dialog, hvor en række progressive lande er gået sammen for at bryde den traditionelle forhandlingsmur mellem I-lande og U-

lande. Cartagena-landene er enige om, at alle lande – rige som fattige - allerede i dag må påbegynde omstillingen til en fossilfri fremtid.

I forhandlingerne er der stadig store knaster. I forhold til finansiering er der i år fokus på at få strukturen på plads. Arbejdet med at få den Grønne Fond på skinner er i fuld gang, men deadline, COP17, nærmer sig med hastige skridt. Derudover er det centralt, at vi kommer videre i forhold til spørgsmålet om finansieringskilder. Dette arbejde finder sted i flere spor, bl.a. i G20.

Et andet stort udestående her og nu er Kyoto-protokollens fremtid. For Danmark er det ikke et mål i sig selv, at EU forpligter sig til en ny periode under Kyoto-protokollen. Det er heller ikke et mål i sig selv, at andre lande gør det. En indgåelse af en ny forpligtelsesperiode for EU bør ske, hvis det kan fremme indgåelsen af en samlet klimaaftale omfattende de store udledere.

“Det afgørende er [...], at en ny forpligtelsesperiode under Kyoto-protokollen indgår i en tilstrækkelig robust ramme, som også omfatter de øvrige store udlederlande.”

Jeg er klar over, at den tilgang ikke er lige populær alle steder, men jeg mener, det er forkert blot at tro, at en forlængelse af Kyoto uden videre vil få os på rette spor. Kun ca. 25 procent af verdens emissioner er dækket af Kyoto, heraf udgør EU ca. 12 %. Af samme grund må vi nok erkende, at der er lande i forhandlingerne, der ser debatten om Kyoto som et værn mod selv at forpligte sig.

Det afgørende er derfor, at en ny forpligtelsesperiode under Kyoto-protokollen indgår i en tilstrækkelig robust ramme, som også omfatter de øvrige store udlederlande. Og at

vi får lukket de huller, der er i det nuværende regelsæt. Det er bl.a. derfor, Danmark arbejder aktivt for at finde løsninger på, hvordan problemet med overskuddet af landekvoter kan håndteres, og hvordan vi undgår, at reduktionsmålene bliver udvandet af uhensigtsmæssige skovregler.

Næste chance for at opnå fremskridt er til efteråret, hvor forhandlerne atter mødes. Danmark vil arbejde for, at der igen bliver noget at klappe af.

Klima: Verden må videre uden USA

Af John Nordbo, klima- og miljøchef i WWF Verdensnaturfonden

For nylig udsendte IEA, det Internationale Energi-Agentur, et *wake-up call*: Efter et mindre fald i 2009 afledt af den økonomiske krise, steg udslippet af CO₂ fra verdens energiproduktion og transport markant i 2010. Niveaulet er nu højere end nogensinde tidligere, og det tidspunkt, hvor det er muligt at gribe ind og sikre, at den globale opvarmning holdes under smertetærsklen på 2 grader, kan være forpasset om få år.

At dømme efter de seneste ugers internationale klimaforhandlinger i Bonn, er der ikke meget, der tyder på, at regeringerne har forstået den klare og utvetydige melding fra IEA. Forhandlerne fra verdens lande havde ikke fået nye instrukser. Der var stort set ingen bevægelse i forhandlingspositionerne ift. tidligere, og der var intet, som gav indtryk af, at landene er klar over, at det haster med at få reddet planeten.

"Kan det være rigtigt, at USA's uvilje skal afholde resten af verden fra at agere? Er det en seriøs måde at forholde sig til klimaproblemets alvor på?"

Trægheden i forhandlingerne er måske ikke overraskende, set i lyset af, at USA's chef-forhandler klart har meldt ud, at der ikke er grund til at gå efter at få vedtaget nye forpligtelser på COP17 i Durban til december.

Og alligevel: Kan det være rigtigt, at USA's uvilje skal afholde resten af verden fra at agere? Er det en seriøs måde at forholde sig til alvoren af klimaproblemet på? Mener regeringerne i Danmark og resten af verden virkelig, at det skal være en betingelse for at komme videre, at USA også er med?

"EU må igen til at udvise lederskab og tilrettelægge en forhandlingsstrategi, der får resten af verden til at handle."

Bevares, USA er et stort land. Men amerikanerne står, deres rigdom til trods, kun for omkring 1/6 af det globale udslip af drivhusgasser. Og den politiske situation i USA er sådan, at selv om Obama-regeringen måske gerne ville, så vil det ikke være muligt at få Kongressen med på en bindende global klimafatale. Ikke nu og tidligst om 4-5 år.

I klimaforhandlingerne er man tidligere blevet enige om ikke at lade alt afhænge af USA. USA er heller ikke med i andre internationale aftaler som fx FN's havretskonvention eller Biodiversitetskonventionen. Det er derfor på høje tid, at EU begynder at se situationen i øjnene. – EU må igen til at udvise lederskab og tilrettelægge en forhandlingsstrategi, der får resten af verden til at handle.

Kom nu EU – grib Kyoto-chancen

Af Troels Dam Christensen, koordinator, for 92-gruppen

Som klimaminister Lykke Friis skriver i sit indlæg her i nyhedsbrevet, er Kyoto-protokollens fremtid blevet en stor knast i den internationale klimaforhandling. Udviklingslandene mener, at de lande der er forpligtet af Kyoto-protokollen, fortsat skal være det i fremtiden. Mens en række af Kyoto-landene, ikke mindst Japan, Canada og Rusland, forsøger at slippe ud af protokollen, med henvisning til at andre store udlederlande som Kina og USA, ikke vil forpligte sig tilsvarende. På den måde er det lykkedes at skabe en negativ spiral i klimaforhandlingerne mod mindre bindende aftaler og ambitionsniveau.

”EU må erkende, at det har noget at handle med, nemlig Kyoto-protokollens fremtid [...]”

EU har nu chancen for at vende denne udvikling. Men det kræver en fokuseret og samlet EU indsats indenfor det internationale klimadiplomati de kommende måneder op til COP17 i Sydafrika til december. EU må erkende, at det har noget at handle med, nemlig Kyoto-protokollens fremtid, og at bl.a. de store ulande er interesseret i at Kyoto-protokollen fortsætter. Det burde bane vejen for et kompromis hvor EU og andre i-

lande tiltræder en ny forpligtelsesperiode af Kyoto, og de store udviklingslande til gengæld forpligter sig til andre tiltag. En sådan offensiv forhandlingsstrategi fra EU side vil lægge pres på de andre Kyoto-lande for at tiltræde en ny periode, og udstille dem der ikke vil, herunder lægge pres på USA for en større klimainsats.

”Alternativet er bare at læne sig tilbage, og vente til USA er klar, og det har verden ikke tid til.”

Det er ikke en perfekt vej til at redde verdens klima, men det er den strategi, der har den bedste chance for at øge ambitionsniveauet i de internationale klimaforhandlinger de førstkomende år. Alternativet er bare at læne sig tilbage, og vente til USA er klar, og det har verden ikke tid til.

Desværre er det det, der vil ske, hvis vi følger den strategi, som EU og Danmark har i øjeblikket, hvor en EU fortsættelse i Kyoto-protokollen forudsætter tilsvarende trin fra bl.a. USA. Det kommer ikke til at ske de kommende 2-4 år, og derfor må EU og Danmark nu gribe chancen, og bruge det Kyoto-kort de har på hånden til at hæve ambitionsniveauet i klimaforhandlingerne.

Hvor er pengene til klima?

Af Mattias Söderberg, klimamedarbejder, Folkekirkens Nødhjælp

Man kan synes, at to ugers FN klimaforhandling i Bonn bør give rigeligt med tid til at tale om penge. Specielt når netop finansiering af klimainsatsen er et hovedtema for mange lande. Alligevel har forhandlingerne om, hvordan man skal finde penge til udviklingslandene, når den nuværende opstartsfinansiering ender i 2013, og hvordan man skal finde de 100 milliarder USD per år i 2020, der er lovet i klimaaftalen fra COP15, ikke bevæget sig. Stort set alle lande i verden forstår, at netop penge-

spørgsmålet er afgørende for en succes ved COP17 senere i år. Men alligevel er der lande, der forsøger at undgå at tale om det.

”[...] finansiering [er] en af de helt store knaster i forhandlingerne, men det er en knast, der skal løses, og den kan ikke ignoreres [...]”

USA har gjort det klart, at de ikke synes, at man skal tale om, hvor pengene skal komme fra nu. Som Lykke Friis skriver i sit

indlæg i dette nyhedsbrev, er finansiering en af de helt store knaster i forhandlingerne, men det er en knast, der skal løses, og den kan ikke ignoreres ved bare at ville undgå at tale om det.

”Ved næste FN forhandlingsrunde [...] må finansiering blive et centralt tema, ellers kommer COP17 ikke til at levere noget konkret på dette område.”

Alle de rige lande er nødt til at gå konstruktivt ind i debatten om, hvordan man skal kunne mobilisere 100 milliarder USD per år om blot ni år, og også øge finansieringen væsentligt inden da. Alle er bevidste om, at pengene ikke kan komme fra eksisterende finanslove. Samtidig er alle også bevidste om, at den private finansiering, som mange

rige lande taler om, ikke bliver nogen mirakelløsning. Der bliver brug for nye og innovative løsninger.

Danmark bryster sig med et dansk forslag om en afgift på skibstrafik. Det danske forslag er dog fokuseret på at reducere udslip og ikke at mobilisere penge, og udover dette har regeringen ikke forholdt sig tilstrækkeligt til nogle af alle de andre forslag og ideer, der ligger på bordet. Ved næste FN forhandlingsrunde, i efteråret, må finansiering blive et centralt tema, ellers kommer COP17 ikke til at levere noget konkret på dette område. Og et afrikansk klimatopmøde der ikke forholder sig til det enorme behov for finansiering, kan ikke på nogen måde blive til en succes.

Biobrændstof: Mens vi venter på EU Kommissionen

Af Kirsten Hjørnholm Sørensen, politisk rådgiver i Mellempfolkeligt Samvirke

På trods af ambitiøse klima- og energiplaner fra EU, kan EU reelt ikke redegøre for egne drivhusgasemissioner fra brugen af biobrændstoffer. Det sker fordi EU, og dermed også Danmark, ikke har sat tal på hvor store drivhusgasemissioner, der kommer fra de indirekte ændringer i arealanvendelse (ILUC), der følger brugen af biobrændstoffer. EU Kommissionen skulle være kommet med en konsekvensanalyse og lovforslag på området senest i december sidste år, men dette er blevet udskudt til juli i år, og nu frygtes yderligere forsinkelser.

”[...] hvis de indirekte arealændringer i forbindelse med biobrændstofproduktion medregnes, resulterer det i et langt dårligere klimaregnskab [...]”

Den ekstra ikke indregnede drivhusgasudledning sker, fordi der inddrages nye landbrugsarealer, når biobrændstoffer lægger beslag på eksisterende landbrugsarealer. Fødevarerne skal så dyrkes et andet sted, og derfor udvides det globale landbrugsareal. Den største udvidelse sker typisk på beboelse af naturarealer som eksempelvis skov og savanne og ofte med et negativt

klimaregnskab samt tab af biodiversitet til følge.

”[...] vi har pligt til at være åbne og ærlige om biobrændstoffernes reelle klimaeffekt. Derfor bør EU Kommissionen hurtigst muligt komme med sit ILUC udspil [...]”

Da Europaparlamentet vedtog direktivet om vedvarende energi i 2008, var det en forudsætning, at Kommissionen skulle foreslå en mekanisme til at håndtere ILUC på baggrund af den bedst tilgængelige videnskab. Sagen er nemlig, at hvis ikke EU er i stand til at redegøre for de indirekte effekter af ændringer i arealanvendelse, kan EU ikke redegøre for hvorvidt VE-direktivets målsætning overholdes.

Studier af ILUC faktoren viser, at hvis de indirekte arealændringer i forbindelse med biobrændstofproduktion medregnes, resulterer det i et langt dårligere klimaregnskab – ja i flere tilfælde et større drivhusgasudslip end ved brug af fossile brændstoffer. En lang række NGO'er i Europa, herunder Mellempfolkeligt Samvirke, mener derfor, at vi har pligt til at være åbne og ærlige om

biobrændstoffernes reelle klimaeffekt. Derfor bør EU Kommissionen hurtigst muligt komme med sit ILUC udspil, der må pålægge biobrændstoffer at medregne effekten

af den indirekte arealanvendelse via en passende høj ILUC-faktor, som er differentieret for forskellige råvarer.

Klima på kredit – en dansk strategi der må stoppes

Af Troels Dam Christensen, koordinator for 92-gruppen

Den danske regering har over de senere år valgt at klare en stor del af Danmarks klimaforpligtelser ved at investere i klimaprojekter i udlandet frem for gennem en klimaindsats i Danmark. For perioden 2008-2012 er der åbnet op for, at over 60 pct. af den danske indsats kan ske ved sådanne projekter. Og frem til og med 2010 er der blevet investeret 1,6 mia. kr. i klimakreditter fra projekter i udviklingslande og Østeuropa.

"[...] meget tyder på, at de dansk-støttede projekter i mange tilfælde ikke leverer de nye drivhusgasreduktioner, som de skal."

Alt sammen for at Danmark kan slippe billigere fra vores internationale klimaforpligtelser. Tanken er at 1 ton drivhusgas reduceret i udlandet er lige så godt som 1 ton reduceret i Danmark. Men meget tyder på, at de dansk-støttede projekter i mange tilfælde ikke leverer de nye drivhusgasreduktioner, som de skal.

Det kan man læse i en rapport udgivet af 92-gruppen den 31. maj. Rapporten viser, at for en række af de dansk-støttede projekter er det stærkt tvivlsomt, hvorvidt de giver de foreskrevne nye og additionelle drivhusgasreduktioner, da mange af projekterne sand-

synligvis også var blevet gennemført uden dansk støtte. På den måde sparer den danske indsats ikke atmosfæren for den drivhusgas, den skulle, men fører til yderligere udslip og skader dermed klimaet - Samtidig er der også andre bæredygtighedsproblemer med en række af projekterne.

"[...]det kan ikke gå for langsomt med at ændre den nuværende danske strategi med at købe klima på kredit."

På den baggrund opfordrer 92-gruppen regeringen til at ændre strategi, og i stedet foretage den nødvendige klima-omstilling og -investering herhjemme. Ud over at sikre at Danmark lever op til sit globale klimansvar, vil det også være med til at fremme teknologi- og vidensopbygning og dermed erhvervsudvikling i Danmark, forsynings-sikkerhed samt fremtidig konkurrenceevne for den grønne sektor.

Kort sagt det kan ikke gå for langsomt med at ændre den nuværende danske strategi med at købe klima på kredit.

Læs mere om 92-gruppens rapport på www.92grp.dk

Bremseklodser på biodiversitetsbevarelsen

Af Ann Berit Frostholt, Natur- og planmedarbejder i Danmarks Naturfredningsforening

Farten sagtnes med lynets hast, når de store beslutninger fra biodiversitetstopmødet sidste år skal omsættes til bindende planer, effektive virkemidler og fyldestgørende finansiering. Både på EU niveau og i Danmark er der blevet bremsset kraftigt op for den nødvendige indsats.

Efter de store beslutninger ved COP 10 topmødet om biodiversitetsbevarelse i Japan sidste efteråret blev der i EU lagt en tung dyne hen over processen med at frembringe en ny europæisk biodiversitetsstrategi. Uden videre inddragelse af den brede interessentskare fremlagde EU Kommissionen i begyndelsen af maj så den nye strategi.

”Farten sagtnes med lynets hast, når de store beslutninger fra biodiversitetstopmødet sidste år skal omsættes til bindende planer [...]”

Desværre udgør strategien ikke det lys i mørket, som mange havde håbet på. Mellem EU's miljøministre er der uenighed om både ambitionsniveau og finansiering af strategien. Tilsyneladende skydes drøftelserne til hjørnespark af blandt andre Danmark, under påskud af, at vi må afvente resultaterne af EU's fælles landbrugs- og fiskeripolitik. Kunne de vilde dyr tale, havde de nok peget på en anden strategi: At

ministrene i stedet sætter alt ind på at indarbejde de nødvendige biodiversitets hensyn i de to politikker og deres finansieringsprogrammer.

”Tilsyneladende skydes drøftelserne til hjørnespark af blandt andre Danmark [...]”

Alt i mens EU's miljøministre er ved at falde over hinanden for at udvande den nye biodiversitetsstrategi, har den danske miljøminister sendt et debatoplæg om beskyttelse af biodiversiteten i høring. I korte træk en oprensning af Miljøministeriets stækkede initiativer over de sidste 10 år samt en redegørelse for Grøn Vækst-aftalens bidrag til den biologiske mangfoldighed. Man skal i debatoplægget lede længe efter den kompasnål, der skal angive det helt nødvendige kursskifte i dansk naturpolitik, som en udmøntning af de nye globale målsætninger under Biodiversitetskonventionen ellers påkræver.

En egentlig biodiversitetsstrategi forventes tidligst efter et folketingsvalg. Hvor de grønne organisationer havde set frem til en hurtig og effektiv indsats for at realisere de globale målsætninger, ses i bremsestøvet omridset af en ny sovepude.

Bistand, skattely og manglende sikring af udviklingsmål

Af Kirsten Hjørnholm Sørensen, politisk rådgiver i Mellempolitisk Samvirke.

Mens det danske skatteministerium bekæmper verdens skattely, så udnytter Udviklingsministeriet helt bevidst skattely i forbindelse med danske bistandspenge.

Politiken afslørede d. 8.juni, at aktieselskabet African Guarantee Fund (AGF), som er oprettet på dansk initiativ og støttet af danske bistandsmidler, opererer i skattelyet og

udviklingslandet Mauritius, men har ellers hovedsæde i Nairobi, Kenya. På baggrund af aktindsigt kunne journalisten afsløre, at skattetænkning var en del af baggrunden for placeringen i skattely.

AGF er angiveligt skabt til at give lånegarantier til banker i forbindelse med deres lån til små og mellemstore virksomheder i Afrika. Forhåbningen er, at disse virksomheder vil skabe arbejdspladser for de fattigste. AGF er ikke operationel endnu, men erfaringen fra lignende aktieselskaber og fonde viser, at netop den måde at lave udvikling på sjældent gavner de fattigste. Problemet er, at de normale fattigdomshensyn ikke gælder, når det er markedet, som skal fordele bistanden.

”Mens det danske skatteministerium bekæmper verdens skattely, så udnytter Udviklingsministeriet helt bevidst skattely i forbindelse med danske bistandspenge.”

For det første udvandedes målet om at skabe jobs for de fattigste kraftigt, jo længere garantier og lån kommer fra kilden (Danida) og ud på de finansielle markeder. I Danidas egen skrivelse om AGF kan læses, at Danida vælger ikke at stille krav om hvem og til hvad, der gives garantier af hensyn til, at aktieselskabet skal kunne være

konkurrencedygtigt. Det er svært at forestille sig, at AGF bidrager til fattigdomsbekæmpelse, hvis ikke det fremgår tydeligt af projektdesign og krav til implementering.

”[...]de normale fattigdomshensyn gælder ikke, når det er markedet, som skal fordele bistanden.”

For det andet er ”små og mellemstore virksomheder” ofte ikke er så små endda. De afrikanske banker, som med garantier fra AGF skal udbyde lån til små og mellemstore virksomheder, kan selv afgøre, hvad en lille eller mellemstor virksomhed er. Hvis Verdensbankens definition af små og mellemstore virksomheder bruges, så drejer det sig om selskaber med omsætninger på mellem en halv million og 75 millioner kroner.

For det tredje er der en ringe grad af gennemsigtighed og mulighed for deltagelse for de fattige mennesker, AGF angiveligt skal gavne. Både deltagelse og gennemsigtighed er ellers hævdvundne principper indenfor god bistandspraksis.

Kravet fra Mellempfolkeligt Samvirke og andre danske NGO'er er et stop for brugen af skattely til offentlige midler, og så en langt bedre dialog med udviklingsministeren om hvad fattigdomsorienteret vækst betyder.

Efter LDC-topmødet: Husk løfterne til de fattigste lande

Af Kirsten Auken, politisk rådgiver og klimarådgiver i Folkekirkens Nødhjælp

FN afholdt i maj sit fjerde topmøde om de mindst udviklede lande (LDC). Topmødet vedtog en 10-årig handlingsplan, Istanbul Programme of Action, der har som mål at hjælpe mindst halvdelen af de 48 nuværende LDC-lande ud af denne kategori. Handlingsplanen ligger i forlængelse af den forrige tiårsplan, Brussels Programme of Action, og erfaringen fra denne viser, at det ikke er nok med en handlingsplan alene. Siden 1971 er antallet af LDC-lande vokset fra 25 til 48, mens kun 3 lande har formået

at arbejde sig ud af kategorien for de fattigste lande.

Istanbul-handlingsplanen gentager tidligere løfter om fri markedsadgang i de rige lande for produkter fra LDC-landene og om at målrette 0,15-0,20 af BNI til ulandsbistand til LDC-landene. Der skal nu sættes turbo bag de fine ord, hvis målet skal nås. Her spiller Danmark og EU en vigtig rolle. EU er med sit ”Everything but Arms”-initiativ godt med på handelssiden, og dette bør

bruges til at lægge pres på bl.a. USA for også at give markedsadgang til produkter fra *alle* LDC-landene, inklusive tekstiler fra Bangladesh. Derudover har EU en del hjemmearbejde, hvis de skal leve op til løfterne om ulandsbistand til LDC-landene: EU ligger på nuværende tidspunkt kun på ca. 0,13 procent af BNI til LDC-landene.

”Istanbul-handlingsplanen gentager tidligere løfter om fri markedsadgang i de rige lande for produkter fra LDC-landene og om at målrette 0,15-0,20 af BNI til ulandsbistand til LDC-landene.”

Danmark bør – ikke mindst som kommende EU formandsland – presse på for, at EU lever op til disse løfter, for eksempel ved at skrive bistandsløfterne ind i EU's fremtidige

budget. Danmark giver 0,26 procent i bistand til LDC-landene, og er dermed i en god position for at holde fanen højt. Desuden skal vi fastholde fokus på LDC-landene, når vi snakker FN's udviklingsmål generelt, for det er LDC-landene, der halter mest bagud i forhold til alle de otte mål.

”Der skal nu sættes turbo bag de fine ord, hvis målet skal nås. Her spiller Danmark og EU en vigtig rolle.”

Endelig bør Danmark presse på for, at der kommer en mere fleksibel overgangsordning for de lande, der er på vej ud af LDC-kategorien, så de ikke fra den ene dag til den anden mister de fordele, de havde som LDC'ere – med følgende risiko for at falde tilbage i fattigdom.

CSR: Nye FN principper, ny EU strategi – forbedrede menneskerettigheder?

Af Christine Jacobsen Mulvad, assisterende koordinator for 92-gruppen

I disse dage ændres rammerne for virksomheders integrering af CSR (Corporate Social Responsibility) markant med et centralt fokus på menneskerettigheder. Senest er FN's specielle repræsentant John Ruggi's arbejde for FN blevet offentliggjort, og seks års arbejde er dermed afsluttet. Det er endt med et sæt nye vejledende principper (Guiding Principles on Business and Human Rights), som FN opfordrer regeringer og virksomheder til at følge og integrere i deres politikker vedrørende CSR.

Spørgsmålet er nu, hvordan virksomhederne kommer til at efterleve FN's nye principper. Der er ingen tvivl om, at de nye principper er betydningsfulde skridt i den rigtige retning. De understreger og klarlægger, hvordan stater og virksomheder bør forholde sig til menneskerettigheder. Men der er også brug for mere specifikke kriterier og retningslinjer, i forhold til hvordan virksomhederne skal følge retningslinjerne.

Mens disse emner bliver diskuteret, er European Coalition for Corporate Justice (ECCJ) fortsat i fuld gang med kampagnen 'Rights for People, Rules for Business', der er støttet af 92-gruppen. I øjeblikket prøver organisationen at mobilisere politikere og virksomheder for at påvirke EU's nye CSR strategi, der skulle udkomme i juli, men er blevet udskudt til september.

Der er ingen tvivl om, at de nye [FN-] principper er betydningsfulde skridt i den rigtige retning. [...] Men der er også brug for mere specifikke kriterier og retningslinjer [...]

Kampagnen sætter fokus på at opstille kriterier for europæiske virksomheders sociale ansvar i forhold til at overholde internationale menneskerettighedsstandarder, når de arbejder i udlandet. I forbindelse med FN's vejledende principper har vicepræsidenten for EU Kommissionen Antonio Tajani

udtalt, at han ser frem til at integrere dem i den nye EU- strategi.

Det kan forventes, at EU strategien vil være stærkt inspireret af FN's nye principper, men om den kommer til at indeholde de nødvendige juridiske krav og kriterier for virksomhederne er usikkert. ECCJ holder sig ind til videre positive overfor forsinkel- sen, da den giver dem mere tid til at ind-

samle argumenter for, at EU bliver nødt til at styrke de juridiske krav til europæiske virksomheder efterlevelse af menneskeret- tigheder især i udviklingslandene.

Læs mere om ECCJ's CSR kampagne på www.corporatejustice.org

Privatsektor-drejningen i bistand

Af Kirsten Hjørnholm Sørensen, politisk rådgiver i Mellempolitik Samvirke

En konference afholdt i Rom af det europæ- iske netværk, Eurodad og italienske Cam- pagna per la Riforma della Banca Mondiale (CRBM) satte i maj fokus på privatsektor- drejningen i udviklingsbistanden. Samlet var deltagere fra nord og syd, og konferen- cens hovedspørgsmål var hvilken rolle privat kapital spiller for udvikling.

Konferencens emne er særligt interessant, fordi offentlige bistandsmidler i stigende grad bruges til at tiltrække privat kapital i konstruktioner såsom fonde og aktieselska- ber. Det gælder særligt for bistandstiltag, der drejer sig om at støtte den private sektor og klimaprojekter.

"[...] bilaterale og multilaterale donorer bruger i stigende grad netop det marked, som ureguleret skabte finanskrisen, som partner i bistandsarbejdet."

Den nye bistandsmodalitet udbredes uden, at der i kølvandet på finanskrisen er sket en yderligere regulering af de finansielle mar- keder. Fra både nord og syd blev der udtryk stor kritik af, at bilaterale og multilaterale donorer i stigende grad bruger netop det marked, som ureguleret skabte finanskrisen, som partner i bistandsarbejdet.

Spørgsmålet omkring gæld blev behandlet. Under finanskrisen brugte lande enorme

offentlige summer, almindelige menneskers skattebetaling, på at redde de finansielle institutioner. Erfaringen er altså, at privat gæld meget hurtigt bliver til offentlig gæld, hvorved fattige kommer til at betale når det går skidt, men ikke får del i gevinsten, mens det går godt.

"Involveringen af private aktører er en ny mulighed [...]. Men samtidig er det tyde- ligt, at milliarder af kroner [...] kastes ud til private aktører i bistandsarbejdet uden tilstrækkelig regulering."

Der blev efterspurgt en grundig redegørelse for hvilken rolle den private sektor spiller i udvikling, og at der ikke ukritisk bruges bistandspenge uden, at de involverede pri- vate aktører er underlagt samme krav og regler, som andre bistandsaktører. Desuden at de private aktører, der involveres, fast- holdes på målet om fattigdomsbekæmpelse, herunder kravet om at betale skat.

Involveringen af private aktører er en ny mulighed, blandt andet for at investere i den del af den private sektor, hvor de fleste fattige befinder sig, nemlig i landbruget. Men samtidig er det tydeligt, at milliarder af kroner i øjeblikket kastes ud til private aktører i bistandsarbejdet uden tilstrækkelig regulering.

ARRANGEMENTER

- 15.-16. september
EU's Miljøagentur på Kongens Nytorv
København
- Årsmøde i Green Budget Europe**
Green Budget Europe, som arbejder for at fremme grønne skattereformer i Europa, holder i år sit årsmøde i København. Program følger på Det Økologiske Råds hjemmeside www.ecocouncil.dk.
23. september
- Det Økologiske Råds 20 års jubilæum**
Det Økologiske Råd har nu eksisteret i 20 år. Det fejres med en konference og en fest i København. Temaet for konferencen bliver alternativer til bruttonationalproduktet (BNP). Program og sted følger på www.ecocouncil.dk.
26. oktober
Christiansborg
- Konference om elbiler og energisystemet**
Det Økologiske Råd holder konference om elbiler og det danske energisystem. Programmet offentliggøres på www.ecocouncil.dk.
26. oktober
kl. 13-17.30
- Konference om økologisk recirkulationslandbrug og lokal afsætning**
Det Økologiske Råd arrangerer konferencen i samarbejde med Københavns Madhus. Program og sted offentliggøres på Det Økologiske Råds hjemmeside www.ecocouncil.dk.
2. tirsdag i måneden
kl. 17.00-19.00
- Green Drinks København**
I over 300 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Mange mennesker har på denne måde udvekslet erfaringer, fundet jobs, skabt netværk, m.v.
- Pris: Gratis, men tilmelding modtages gerne: green Drinks.cph@gmail.com
- Yderligere oplysninger: Kontakt Anders Knudsen: 2239 0103
- Øko-kalenderen på Øko-info
Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på:
www.eco-info.dk

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen og Christine Jacobsen Mulvad, 92-gruppen, og Anne Liv Eberlein, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Ønsker du at til- eller afmelde nyhedsbrevet, send en mail til:

92-gruppens_nyhedsbrev@wwf.dk

92-gruppen

c/o Care Danmark
Nørrebrogade 68 B

2200 København N

T 35 24 50 90

E 92grp@92grp.dk